

Na osnovu člana 8, 19 i 43, a u vezi sa članovima 40 - 50 Zakona o elektronskim komunikacijama („Sl.list Crne Gore“, broj 50/08, 53/09, 70/09, 40/10, 49/10, 32/11 i 40/11), člana 196 Zakona o opštem upravnom postupku („Sl.list Crne Gore“, broj 60/03), Odluke Agencije o pokretanju drugog kruga analize tržišta („Sl.list Crne Gore“ broj 9/2013), u postupku analize **Tržište pristupa infrastrukturi mreže na nivou veleprodaje (uključujući zajednički ili potpuno razvezani pristup na utvrđenoj lokaciji)** i određivanja regulatornih obaveza operatorima sa značajnom tržišnom snagom na pomenutom relevantnom tržištu, Savjet Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost na sjednici od 09.07.2013. godine donio je sljedeće

RJEŠENJE

1. Crnogorski Telekom A.D Podgorica se određuje kao operator sa značajnom tržišnom snagom na "Tržištu pristupa infrastrukturi mreže na nivou veleprodaje (uključujući zajednički ili potpuno razvezani pristup na utvrđenoj lokaciji)".
2. Operatoru iz stava 1. ovog Rješenja određuju se sljedeće regulatorne obaveze:
 - 2.1. Obaveza omogućavanja pristupa elementima mreže i njihovog korišćenja;
 - 2.2. Obaveza obezbjeđivanja jednakog tretmana - nediskriminatornost;
 - 2.3. Obaveza obezbjeđivanja preglednosti - transparentnost;
 - 2.4. Obaveza odvajanja računovodstvenih evidencija;
 - 2.5. Obaveza nadzora cijena i troškovnog računovodstva.
3. Način, uslovi i rokovi sprovođenja obaveza iz tačke 2 Rješenja propisani su dokumentom "Analiza tržišta pristupa infrastrukturi mreže na nivou veleprodaje (uključujući zajednički ili potpuno razvezani pristup na utvrđenoj lokaciji)", u daljem tekstu Analiza, koji je sastavni dio ovog Rješenja.
 - 3.1. Operator iz stava 1 ovog Rješenja obavezan je izvršiti regulatorne obaveze određene tačkom 2.1. u roku od 90 dana od dana prijema Rješenja.
 - 3.2. Operator iz stava 1 ovog Rješenja obavezan je izvršiti regulatorne obaveze određene tačkom 2.2. i 2.3. u roku od 90 dana od dana prijema Rješenja.
 - 3.3. Operator iz stava 1 ovog Rješenja obavezan je nastaviti implementaciju regulatornih obaveza određenih tačkom 2.4. i 2.5. , na način i u rokovima propisanim dokumentom Agencije " Metodologija računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva.
 - 3.4. Operator iz stava 1 ovog Rješenja obavezan je da ispuni regulatorne obaveze koje se odnose na iznose cijena usluga propisane tačkom 2.5 u roku od 90 dana od dana prijema ovog rješenja.
4. Žalba na rješenje ne odlaže njegovo izvršenje.

OBRAZLOŽENJE

Zakonom o elektronskim komunikacijama, članom 8 tačka 18. propisana je, između ostalih, nadležnost Agencije da vrši nadzor tržišta, utvrđuje operatore sa značajnom tržišnom snagom i preduzima preventivne mjere za spriječavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora. Članom 19 Zakona je utvrđena je u konkretnom slučaju nadležnost Savjeta Agencije za donošenje ovakvih odluka.

Shodno članu 41 i 42 Zakona o elektronskim komunikacijama, Savjet Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu: Agencija), na sjednici od 05.02.2013.godine je donio Odluku o pokretanju drugog kruga analiza relevantnih tržišta. Smjernicama Evropske komisije nacionalnim regulatornim tijelima o definisanju i analizi relevantnih tržišta predviđeno je da se postupak analiza relevantnih tržišta treba sprovoditi periodično u cilju praćenja tehnoloških i strukturnih promjena u sektoru. Pomenutom Odlukom su određena relevantna tržišta usluga na kojima se sprovodi drugi krug analiza tržišta, u cilju ponovnog određivanja operatora sa značajnom tržišnom snagom.

Tržište pristupa infrastrukturi mreže na nivou veleprodaje (uključujući zajednički ili potpuno razvezani pristup na utvrđenoj lokaciji), koje je predmet ove analize, dio je važeće Preporuke, što znači da je Evropska Komisija zaključila da su na ovom tržištu zadovoljeni uslovi iz Testa tri kriterijuma, te da je tržište podložno *ex ante* regulaciji u većini zemalja Evropske Unije.

Agencija je u sprovođenju postupka analize tržišta, propisanim članom 42 Zakona o elektronskim komunikacijama, naročito vodila računa o primjeni Smjernica Evropske komisije za nacionalna regulatorna tijela o definisanju i analizi relevantnih tržišta, kao i primjeni Preporuke Evropske komisije o relevantnim tržištima koja podliježu *ex ante* regulaciji.

Na bazi sprovedenog postupka definicije Agencija je zaključila da se ovo relevantno tržište čine usluge pristupa razvezanoj lokalnoj petlji i potpetlji na osnovu bakarne parice, usluge pristupa razvezanoj lokalnoj petlji na osnovu optičkih vlakana i usluge pristupa mrežnoj infrastrukturi koju Crnogorski Telekom pruža za sopstvene potrebe. Takođe, Agencija je odredila da je relevantno geografsko tržište za pružanje navedenih usluga u opsegu nacionalno, s obzirom da su identični preovlađujući uslovi konkurencije, pravni i regulatorni okvir i cjenovna politika na čitavoj teritoriji Crne Gore.

Agencija je postupak analize relevantnih tržišta sprovodila u cilju ocjene stepena konkurentnosti na određenom relevantnom tržištu, odnosno procjene da li postoje operatori sa značajnom tržišnom snagom na određenom relevantnom tržištu.

Pri procjenjivanju da li operator ima značajnu tržišnu snagu, Agencija je uzela u obzir neke od kriterijuma sadržanih u članu 40. Zakona, a koji su od najveće važnosti kod analize ovog relevantnog tržišta.

Nakon sprovedene analize relevantnog tržišta Agencija je konstatovala da je Crnogorski Telekom a.d. Podgorica, ostaje operator sa značajnom tržišnom snagom na tržištu pristupa infrastrukturi mreže na nivou veleprodaje (uključujući zajednički ili potpuno razvezani pristup na utvrđenoj lokaciji).

Na osnovu aktuelnih i potencijalnih prepreka na Tržištu pristupa infrastrukturi mreže na nivou veleprodaje (uključujući zajednički ili potpuno razvezani pristup na utvrđenoj lokaciji), Savjet Agencije određuje Crnogorskom Telekom-u, kao operatoru sa značajnom tržišnom snagom sljedeće regulatorne obaveze i to:

1. Obaveza omogućivanja pristupa elementima mreže i njihovog korišćenja;
2. Obaveza obezbjeđivanja jednakog tretmana-nediskriminatornost;
3. Obaveza obezbjeđivanja preglednosti;
4. Obaveza odvajanja računovodstvenih evidencija;
5. Obaveza nadzora cijena i troškovnog računovodstva.

Crnogorski Telekom, kao operator sa značajnom tržišnom snagom na ovom relevantnom tržištu je dužan da osim obaveza nametnutih na osnovu prethodnog kruga analize, ispuni i sljedeće: U sklopu regulatorne obaveze omogućavanja pristupa elementima mreže i njihovog korišćenja, u roku od 90 dana od dana prijema Rješenja, preduzme mjere u cilju ispunjavanja svih opravdanih zahtjeva za pristup i korišćenje određenih elemenata elektronskih komunikacionih mreža i pripadajuće infrastrukture, kako stoji u tački 2.1. ovog rješenja. U okviru ove obaveze Crnogorski Telekom je dužan da: U dobroj namjeri pregovara sa operatorima o zahtjevima operatorskog pristupa; Omogući operatorski pristup određenim mrežnim elementima, tako da pruži pristup infrastrukturi mreže na nivou veleprodaje (uključujući zajednički ili potpuno razvezani pristup na utvrđenoj lokaciji), u skladu sa definicjom tržišta; Ne uskrati prethodno ostvareni operatorski pristup ili korišćenje mogućnosti; Da obezbijedi zajednički smještaj opreme ili druge oblike zajedničkog korišćenja mogućnosti elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, uključujući posebno zajedničko korišćenje kablovske kanalizacije, zgrada i drugih objekata i njihovih ulaza, što je preduslov za pružanje usluge pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji; Obezbijedi pristup sistemima za podršku ili sličnim sistemima, koji su potrebni za obezbjeđivanje konkurencije prilikom vršenja usluga.

Crnogorski Telekom, kao operator sa značajnom tržišnom snagom na ovom relevantnom tržištu je dužan da, u sklopu regulatorne obaveze obezbjeđivanja jednakog tretmana-nediskriminatornost, u roku od 90 dana od dana prijema Rješenja, preduzme mjere u cilju navedene obaveze, kako stoji u tački 2.2. ovog rješenja. U okviru ove obaveze Crnogorski Telekom je dužan da: Da pruža usluge drugim operatorima, kod istih okolnosti, pod istim uslovima; Da pruža drugim operatorima usluge i informacije pod uslovima i nivoom kvaliteta usluge pod kojima pruža te usluge maloprodajnom dijelu ili povezanim društvima; Da dostavi

sve ugovore zaključene sa operatorima korisnicima usluga koje pripadaju relevantnom Tržištu pristupa infrastrukturi mreže na nivou veleprodaje (uključujući zajednički ili potpuno razvezani pristup na utvrđenoj lokaciji), i to u roku deset dana od dana zaključenja ugovora.

Crnogorski Telekom je, kao operator sa značajnom tržišnom snagom na ovom relevantnom tržištu je dužan da, u sklopu regulatorne obaveze obezbjeđivanja preglednosti - transparentnost, 90 dana od dana prijema rješenja, preduzme mjere u cilju ispunjavanja navedene obaveze, kako stoji u tački 2.3. ovog rješenja. U okviru ove obaveze Crnogorski Telekom je dužan da: Objavi u Referentnoj ponudi uslove za pružanje svih usluga koje su obuhvaćene definicijom relevantnog tržišta; Dostavlja Agenciji detaljne izvještaje o relevantnim pokazateljima efikasnosti - KPI (eng. *Key Performance Indicators*) na kvartalnom nivou ili po potrebi na zahtjev Agencije.

Crnogorski Telekom, kao operator sa značajnom tržišnom snagom na ovom relevantnom tržištu, je dužan da, u sklopu regulatorne obaveze odvajanja računovodstvenih evidencija i troškovnog računovodstva, nastavi sa ispunjavanjem navedene obaveze, kako stoji u tački 2.4. i 2.5. ovog rješenja. Crnogorski Telekom je, shodno obavezi odvajanja računovodstvenih evidencija i troškovnog računovodstva propisanih u sklopu regulatornih obaveza nakon obavljenog prvog kruga analize ovog relevantnog tržišta, sproveo odvajanje računovodstvenih evidencija koje se odnose na usluge ovog relevantnog tržišta od usluga ostalih maloprodajnih i veleprodajnih tržišta, shodno Rješenju Agencije broj 0904-2327/3 od 30.05.2011. godine kojim je Crnogorskom Telekom-u određena obaveza sprovođenja računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva u skladu sa dokumentom "Metodologija računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva". Crnogorski Telekom je u obavezi da nastavi sa implementacijom projekta na način i u rokovima kako je određeno pomenutim dokumentom.

Crnogorski Telekom, kao operator sa značajnom tržišnom snagom na ovom relevantnom tržištu, je dužan da, u sklopu regulatorne obaveze nadzora cijena, od dana prijema ovog rješenja, preduzme mjere u cilju ispunjavanja navedene obaveze, kako stoji u tački 2.5. ovog rješenja. U okviru ove obaveze Crnogorski Telekom je dužan da nastavi da primjenjuje trenutno važeće cijene usluga razvezanog i zajedničkog pristupa lokalnoj petlji, kao i cijene usluge zakupa kablovske kanalizacije, koje je Agencija odredila nakon prvog kruga analize ovog relevantnog tržišta, i koje su objavljene u dokumentu „Referentna ponuda za pristup razvezanoj lokalnoj petlji Crnogorskog Telekoma". Za ostale usluge obuhvaćene definicijom ovog relevantnog tržišta, kao i za prateće usluge istih, Crnogorski Telekom je obavezan da u roku od 90 dana od prijema ovog rješenja objavi cijene u okviru referentne ponude, kako je definisano dokumentom Analiza, koji je sastavni dio ovog Rješenja.

Navedene regulatorne obaveze su adekvatne i proporcionalne identifikovanim aktuelnim i potencijalnim preprekama razvoju konkurencije na relevantnom tržištu, što je detaljno obrazloženo u dokumentu Analiza koji je sastavni dio ovog Rješenja.

Žalba na rješenje ne odlaže njegovo izvršenje, shodno članu 19 stav 7 Zakona o elektronskim komunikacijama.

PRAVNA POUKA:

Protiv ovog rješenja, može se izjaviti žalba Ministarstvu za informaciono društvo i telekomunikacije u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Predsjednik Savjeta

Dr Šaleta Đurović

NAČRNI